

húsnæðis-, samgöngu-, byggða- og sveitarstjórnarmál til að tryggja ákveðna einföldun og samþættingu. Þá verður mannvirkjaskrá í frekari þróun og er unnið að því að hún verði enn fremur stjórnþæki á sviði eftirlits með mannvirkjagerð og stefnt að því að stjórnsýslan verði gagnsærri og eftirlit auðveldara. Þróun þessara rafrænu lausna er í fullu samræmi við ábendingar OECD.

Einnig leggur OECD mikla áhersla á aukna notkun markmiðsákvæða á kostnað forskriftar-ákvæða í regluverki byggingariðnaðarins. Þess má geta að með breytingum á byggingarreglugerð árið 2014 voru felldar niður kröfur um stærðir einstakra rýma í íbúðum, s.s. eldhúsa, íbúðarherbergja, baðherbergja og þvottaherbergja, en í stað þess sett inn markmiðsákvæði sem veita ákveðið svigrúm við útfærslu hönnunar. Til skýringar má nefna að til margra ára var sú forskriftarregla viðhöfð að eldhús í íbúðum skyldu vera a.m.k. 7 m² að gólfplatarmáli til að tryggja að þar kæmust fyrir ísskápur, eldavél, vaskur og fleira. Dæmigerð nútímaleg markmiðskrafa um eldhús er að þar skuli vera hægt að elda og vista mat. Slíkar markmiðskröfur auka á sveigjanleika regluverksins og gefa möguleika á nýsköpun. Með breytingum á byggingarreglugerð árið 2014 var einnig dregið úr kröfum varðandi lágmarksstærð snúningssvæða fyrir hjólastóla, lágmarksbreidd gönguleiða að byggingum, lágmarksbreidd og -hæð dyra og lágmarksfjöldi bílastæða fyrir hreyfihamlaða við íbúðarhúsnæði. Eldri forskriftarkrafan er þá gjarna flutt í leiðbeiningar- eða viðmiðunarákvæði sem ekki er skylda að fara eftir. OECD mælist til þess að aukin áhersla verði lögð á markmiðskröfur og fækkun forskriftarkrafna. Innviðaráðuneytið og Húsnæðis- og mannvirkjastofnun hafa fylgt tilmælum OECD varðandi þetta eins og frekast hefur verið unnt við þær breytingar sem gerðar hafa verið undanfarið á regluverki byggingariðnaðarins.

Nefna má sem dæmi nýleg ákvæði laga og reglugerða sem tekið hafa gildi um flokkun mannvirkja. Með lögum nr. 134/2020, um breytingu á lögum um mannvirki, nr. 160/2010, var tekin upp flokkun mannvirkja í þeim tilgangi að einfalda umsagnarferli og gera eftirlit hnitmiðaðra. Í nóvember 2021 var með reglugerð nr. 1321/2021, um breytingu á byggingarreglugerð nr. 112/2012, ákveðið að flokka mannvirkjagerð í þrjú umfangsflokka, ákvarðaða af flækjustigi hönnunar, samfélagslegu mikilvægi, hættu á manntjóni og fyrirhugaðri notkun mannvirkis. Markmið flokkunar var að skýra stjórnsýslu og gera umsóknarferli byggingarleyfa skilvirkara. Með flokkun mannvirkja skapast tækifæri til að aðlaga kröfur um efni og form stjórnsýslu að hverjum flokki fyrir sig og gera þannig umsóknarferlið skilvirkara. Á sama tíma gefst tækifæri til að ákvarða eftirlit með mannvirkjagerð í hverjum flokki fyrir sig. Ákvæði þessi fylgja tilmælum OECD um flokkun mannvirkja eftir flækjustigi og aðferðafræðinni um fjölgun almennt orðaðra markmiðsákvæða sem uppfylla verður með stoð í viðmiðunarreglum sem eru valfrjálssar.

Sem dæmi má nefna nýlegar breytingar á steypukafla byggingarreglugerðar sem hafa nú tekið gildi. Einn helsti tilgangur breytinganna er að stuðla að minnkun loftslagsáhrifa steypu. Að mati Húsnæðis- og mannvirkjastofnunar má áætla að þessar breytingar á regluverki geti haft þau áhrif að um 20–30% samdráttur verði á losun gróðurhúsalofttegunda vegna notkunar á steypu og um 6% samdráttur á losun vegna byggingariðnaðarins í heild. Við breytingarnar var aðferðafræði OECD fylgt til hins ítrasta þannig að sett eru fram almennt orðuð markmiðsákvæði en þar á eftir eru viðmiðunarákvæði með einföldum ráðleggingum um ákveðin tölusett gildi sem eru valfrjálssar.

Í þessu skriflega svari við fyrirspurn alþingismanns um skýrslu OECD um samkeppnismat íslenskrar ferðaþjónustu og byggingariðnaðar hefur einungis verið fjallað um byggingariðnaðinn en hann fellur undir málefna svið innviðaráðherra. Vísað hefur verið í ítarlega umfjöllun um tillögur OECD sem gefin var út í maí sl. sem og fylgiskjal 7 við skýrslu starfshóps um

aðgerðir og umbætur á húsnæðismarkaði. Einnig hefur verið gerð grein fyrir nokkrum verkefnum ráðuneytisins og undirstofnana þess sem eru í fullu samræmi við tillögur OECD og eru ýmist langtímaverkefni í vinnslu eða varða breytingar á regluverki sem er nýlega lokið. Ljóst er að ráðuneytið og undirstofnanir þess munu taka sterkt mið af tillögum OECD við stefnumótun í málaflokkunum skipulagsmál og byggingarmál til nánustu framtíðar.